

Handläggare: Christer Fliesberg
Region Ytterstad
Markbyrån
Tel: 508 261 04
christer.fliesberg@gfk.stocholm.se

2001-04-24

Dnr 314-83/01

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

**Stadens godsspår. Motion av Per Ohlin (v). (nr 4), motion nr 2001:4.
Remiss.**

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Gatu- och fastighetsnämnden beslutar att som svar på motionen överlämna och återöppna detta tjänsteutlåtande

Olle Zetterberg

Solveig Svedgård

Gunnar Jensen

SAMMANFATTNING

Motionären föreslår att en inventering av inom kommunen befintliga godsspår genomförs och att ett miljöpris instiftas.

Inom staden finns eller fanns järnvägsspår till ett flertal industriområden och hamnar. Trafiken har upphört helt till fyra av de områden där kontoret har spår, fyra områden har trafik till endast en eller två kunder. Av hamnens områden trafikeras endast Värtan-Frihamnen-Loudden.

Kontoret konstaterar att användningen av stadens industrispår har minskat radikalt och i vissa fall helt upphört. Kontoret anser mot redovisad bakgrund att förslaget om ett miljöpris är tveksamt, men att det torde vara miljöförvaltningen som får bedöma detta.

Någon ytterligare inventering utöver denna redovisning anser kontoret inte att man bör göra.

UTLÅTANDE

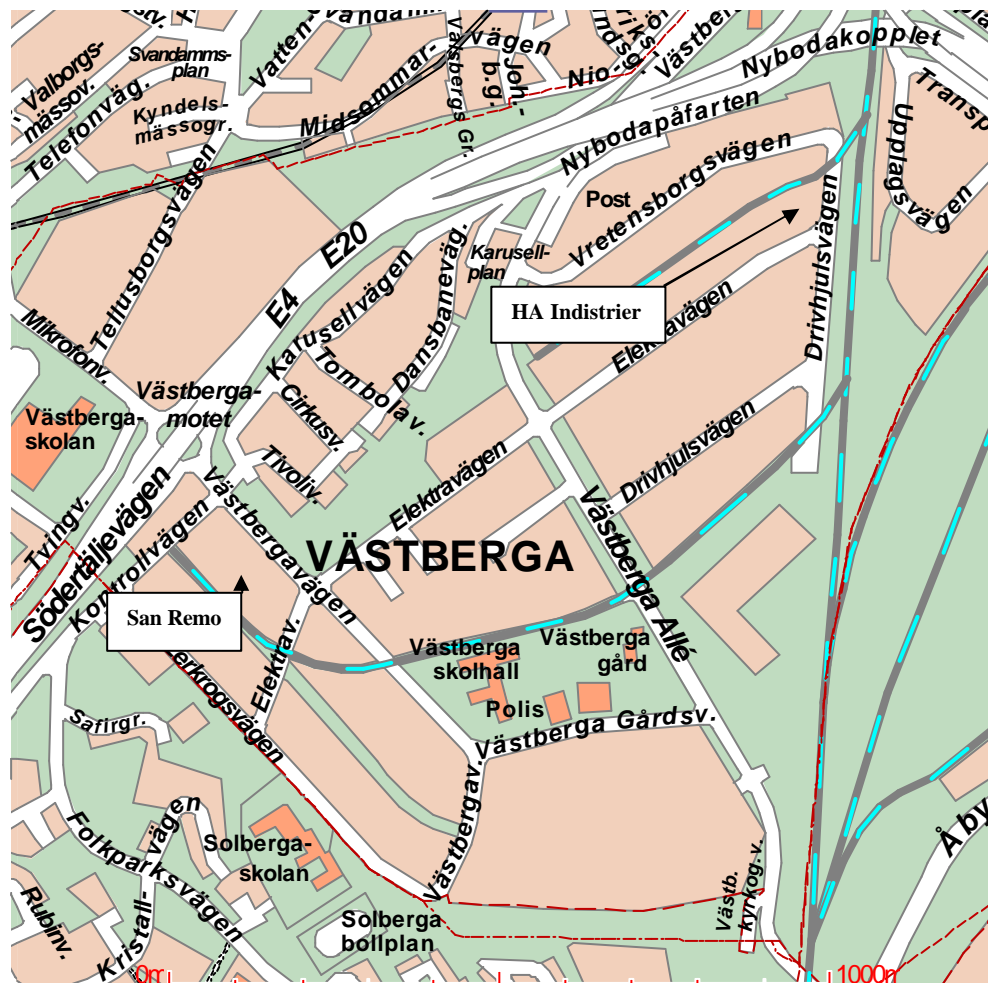
Motionen

Motionären föreslår att en inventering av inom kommunen befintliga godsspår genomförs. Inventeringen skall belysa ägarförhållanden, nyttjande företag, godsslag och spårets tekniska standard. Motionen (bil. 1) har överlämnats till gatu- och fastighetsnämnden för besvarande.

Motionären föreslår också att ett miljöpris instiftas att årligen delas ut till de företag med spåranslutning som använder sig av järnväg för någon del av sina transporter.

Industrispåren

Inom staden finns eller fanns järnvägsspår till industriområdena i Västberga, Årstadal, Älvsjö, östra Årstafältet, Slakthusområdet, Ulvsunda och Lunda samt till Liljeholmshamnen. Spåren och marken ägs av staden och förvaltas av gatu- och fastighetskontoret. Därutöver finns eller fanns spår till Södra och Norra Hammarbyhamnen, Värtahamnen, Frihamnen, Loudden och Stadsgården. Spåren ägs och förvaltas Stockholms Hamn AB men ligger på stadens mark och nyttjas av Stockholms Hamn enligt särskilt avtal med staden. Dessutom finns spår mellan Norra Station och Värtan samt inom Norra Stationsområdet. Dessa spår ägs och förvaltas av Banverket

Västberga

Spåren till Västberga industriområde ansluter till Banverkets spår som från stambanan går vidare norrut till Årstadal och Liljeholmen. Spåren och marken inom industriområdet ägs av staden och förvaltas av gatu- och fastighetskontoret. SJ/GreenCargo levererar dagligen 1-2 vagnar med mjöl till San Remos bageri i kv Arbetsdomstolen. San Remo har dock aviserat att man avser upphöra med dessa leveranser på järnväg redan under maj månad i år. Därutöver körs papper för återvinning från H A Industriens anläggning i fastigheten Dagskiftet 5. Inga andra leveranser till företagen i området sker med järnväg. Tvärtom finns ett stort intresse att få bort spåren så att marken kan införlivas med respektive fastighet och marken användas för annat ändamål. Idag arrenderas marken på flera ställen i området ut till företagen i området. Spåren är generellt sett i behov av årligt underhåll.

Årstadal

Spåret till Årstadalshamnen togs bort i samband med att de industrier som hade behov av spåren flyttade ut och JM köpte marken. Idag pågår planarbete för bostäder och kontor. Fastigheten Sjövik 6 ägdes tidigare av Vin & Spritcentralen, som numera har ett mellanlager i Lunda.

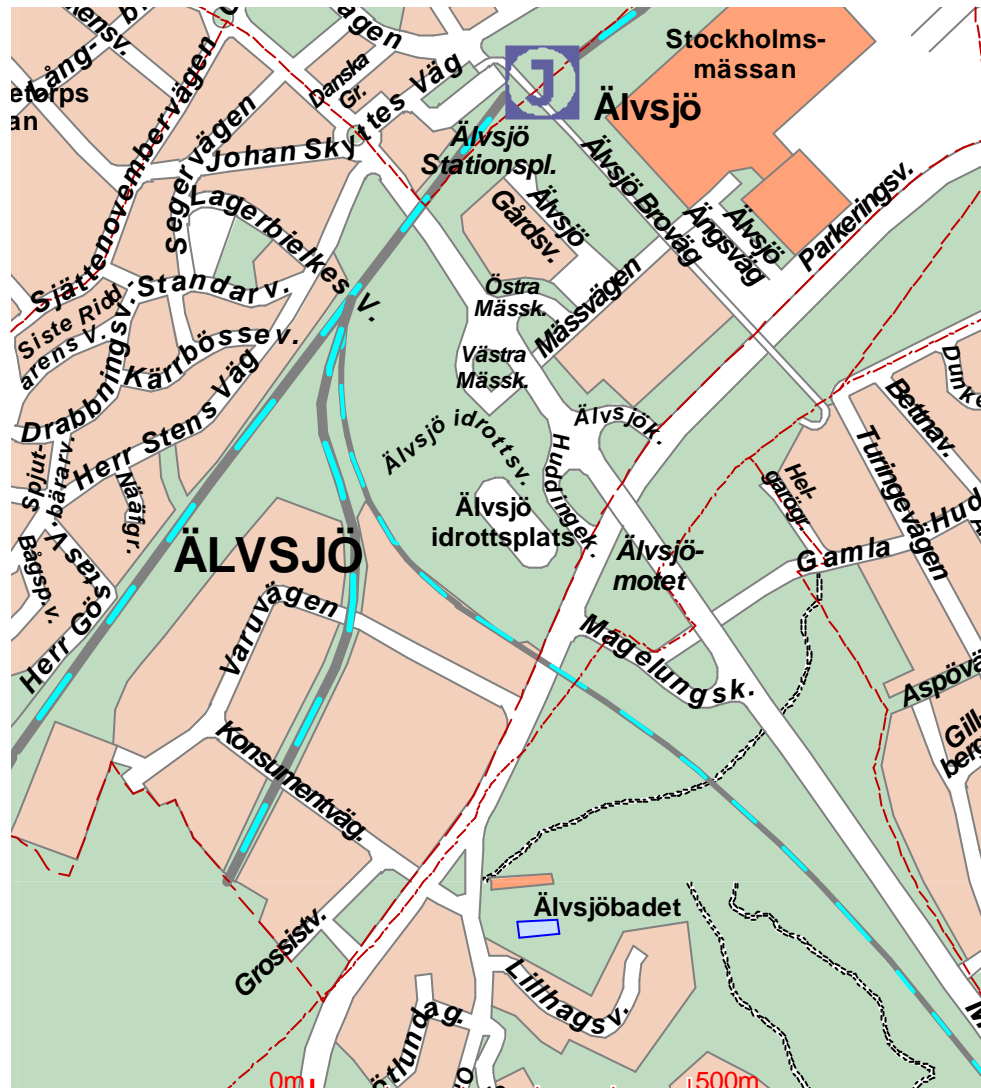
Liljeholmshamnen

Spåret ägs av Banverket och staden. Stadens spår arrenderar kontoret ut till Cementa. Spåret nyttjas av Cementa för leverans av varor i genomsnitt tre gånger per vecka. Spåren är i bra skick.

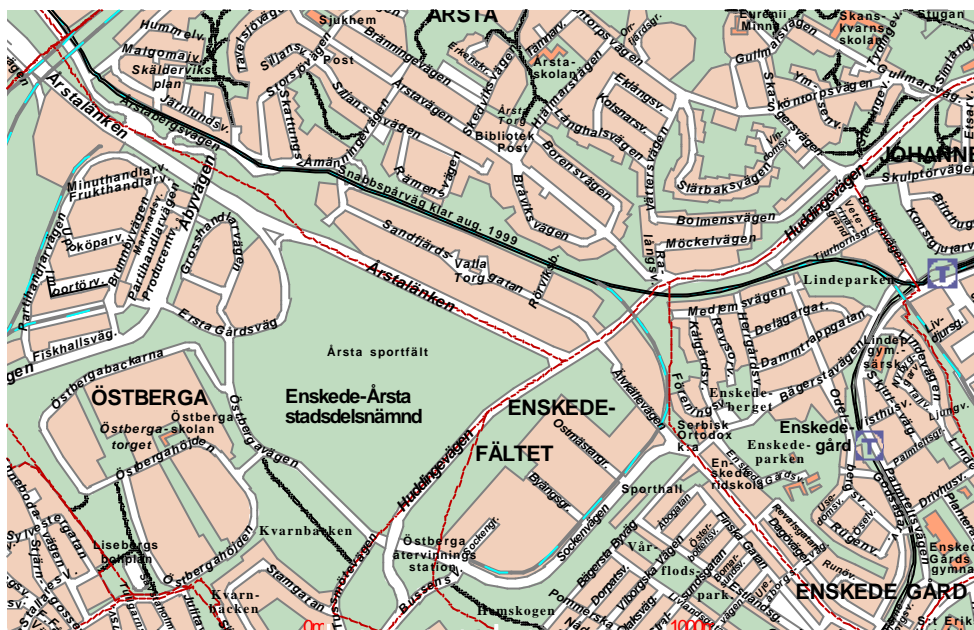
Älvsjö

Spåren inom Älvsjö industriområde ansluter till Banverkets spår söder om Magelungsvägen. Spåren och marken inom industriområdet ägs av staden och förvaltas av gatu- och fastighetskontoret. I området finns en intressent som har nyttjat spåret. Det är IL Returpapper AB som idag kör returpapper på lastbil. Därutöver har SL en avisningsanläggning för pendeltågets vagnar i kv Varubudet på eget spår.

Östra Årstafältet och Slakthusområdet

Tidigare industrispår från Banverkets spår vid Årsta partihandelscentral till tomgräns vid slakthusområdet samt anslutande spår till Östra Årstafältet har rivits i samband med utbyggnaden av snabbspårvägen. I Östra Årstafältet har marken till större delen lagts till angränsande fastigheter. Till Slakthusområdet sker inga transporter fränsett ett "transportspår" till SL:s tomt i området.

Ulvsunda industriområde

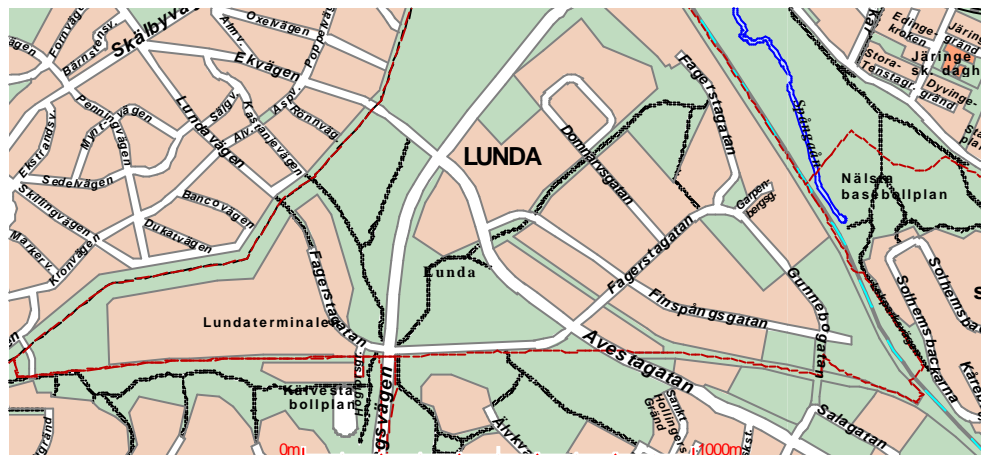
Spåren som ansluter till Banverkets spår i Sundbyberg ägs liksom marken av staden och förvaltas av gatu- och fastighetskontoret. Pga dåligt nyttjande har sedan flera år mer än hälften av spåren inom industriområdet lagts ner. Spåren nyttjades fram till årsskiftet 2000/2001 för godstransporter till Pripps anläggning i kv. Gjutmästaren. Därutöver nyttjades spåren av Nordwaggon som kör tomma vagnar avsedda för teknisk genomgång, kunddemonstration, utveckling, säkerhetsprov och skadestudering.

Kontoret förhandlar med Pripps och Nordwaggon om förutsättningarna för att rusta upp och under en begränsad tid av ca fem år fortsätta driva spåranläggningen, som är i mycket dåligt skick. Till Pripps levererar SJ/GreenCargo tomburkar, lut och sockerlösning.

Lunda industriområde

Spåren som ansluter till Banverkets spår i Spånga ägs liksom marken av staden och förvaltas av gatu- och fastighetskontoret. Spåret nyttjas idag av H A Industrier i kv Skebo som kör returpapper och av Vin & Sprit som har ett mellanlager i kv Ullfors. Spårens standard är god och delvis elektrifierat men kräver årligt underhåll. Tidigare fanns ett spår till Bilspeditions anläggning i kv. Forsmark (Lundaterminalen).

Södra och Norra Hammarbyhamnen

Inom Södra Hammarbyhamnen som numera ingår i Hammarby Sjöstad finns inga industrispår kvar. Området har i huvudsak planlagts för bostäder.

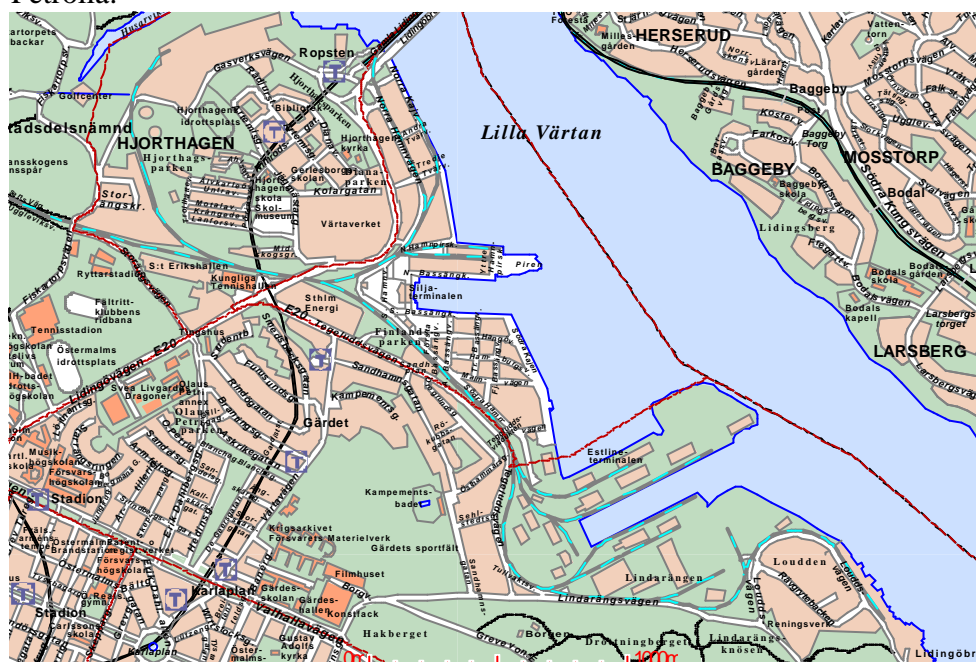
Inom Norra Hammarbyhamnen som även det ingår i Hammarby Sjöstad finns ett av Stockholms Hamn AB ägt och förvaltadt spår som från Södra station via Norra Hammarbyhamnen går genom Masthamnen (Vikingsterminalen) fram till Stadsgården. Spåret nyttjas av Ångloksällskapet en gång om året enligt särskilt tillstånd från Järnvägsinspektionen. I övrigt nyttjas inte spåret för godstrafik.

Norra stationsområdet, Värtan, Frihamnen, Loudden

Från Norra Station kör SJ/GreenCargo till Frihamnen, Värtan och Loudden. Spåren inom Norra stationsområdet och fram till Värtan innehas av Banverket. Spåren i Värtan, Frihamnen och Loudden är Stockholm Hamns.

I Värtahamnen (Siljaterminalen) nyttjas ett spår för tåg som med färjan skall till Åbo. I Frihamnen används dagligen ett spår för leverans av styckegods till Magasin 6. Här finns också ett spår som arrenderas av Banankompaniet. Hit levererar SJ/Green Cargo dagligen bananer på järnväg från Göteborg. Från Loudden går dagligen transporter med petroleumprodukter från Petrolia.

Kontorets synpunkter

Sammanfattningsvis konstaterar kontoret att användningen av stadens industrispår har minskat radikalt och i vissa fall helt upphört. Detta beror på företagens egna avgöranden av vilket transportslag som skall användas. Spårbunden trafik har ersatts av biltransporter utan att kontoret påverkat detta. Utvecklingen kommer antagligen att fortsätta i samma riktning och påverkas av företagsekonomiska aspekter, som kontoret inte kan påverka. Marken är en resurs som bör användas.

Kontoret anser mot redovisad bakgrund att förslaget om att ett miljöpris skall instiftas är tveksamt, men att det torde vara miljöförvaltningen som får bedöma detta.

Någon ytterligare inventering utöver denna redovisning anser kontoret inte att man för närvarande bör göra.

SLUT